

Ірклієнко А. В.

*студент 2-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

РОЛЬ АДВОКАТУРИ В НАДАННІ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

На сьогоднішній день Україна визнається правовою та демократичною державою, основною ознакою такої держави є дотримання гарантованих Конституцією прав і свобод людини. Відповідно до статті 59 Основного Закону, кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав [1]. Виходячи з даного положення, варто зазначити, що наша держава піклується про рівні права кожного громадянина у суді, адже враховуючи нестабільну економічну, політичну ситуацію та військові дії на території України, правова допомога з боку держави як гаранта реалізації конституційних прав є особливо значущою.

Важливо зазначити, що інститут адвокатури на сьогоднішній день є так би мовити «буфером» між потребами громадянського суспільства та можливостями держави. Переоцінити роль адвокатури в сучасному суспільстві важко. Адже саме адвокатурі держава делегувала функцію по захисту прав та інтересів тих, хто потребує професійної правничої допомоги, внесенням змін до Основного Закону України акцентували та визначили важливу роль адвокатури в системі правосуддя. Реалізувалося те, до чого останні десятиліття прагнула адвокатська спільнота.

Якщо звернутися до ст.1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», то можна наголосити, що цей правовий інститут визначається як недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом [2].

Важливо зазначити, що адвокати як захисники прав громадян на теперішній час надають платну та безоплатну правову допомогу. У зв'язку з агресією Російської Федерації проти України багато громадян втрачають можливість оплачувати послуги адвоката з метою реалізації свого конституційного права, проте збільшується роль адвокатури при наданні безоплатної правової допомоги.

Таким чином, не кожна особа може собі дозволити платну висококваліфіковану правову допомогу, саме тому було прийнято Закон України «Про безоплатну правову допомогу», в якому закріплені правові засади надання безоплатної правової допомоги найменш захищеним верствам населення. Особливістю даного механізму є те, що не тільки громадяни України можуть скористатися цією послугою, а й іноземці, особи

без громадянства та біженці.

Відповідно до статті 1 вищезазначеного Закону, безоплатна правова допомога – це правова допомога, що гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел [3]. Згідно з ч. 4 ст. 1 Закон України «Про безоплатну правову допомогу», безоплатна правова допомога включає такі види правових послуг, як забезпечення доступу до правової інформації; надання консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру); надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації [3].

Вторинна правова допомога, в свою чергу, полягає у захисті інтересів особи у суді та інших державних органах, органах місцевого самоврядування, складанні документів процесуального характеру тощо. На відміну від первинної правової допомоги, яку може отримати кожна особа, яка в ній потребує, вторинна безоплатна правова допомога надається визначеному колу осіб. Суб'єктами з надання вторинної безоплатної правової допомоги в Україні є центри та бюро з надання вторинної безоплатної правової допомоги та адвокати, які мають свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю та включені до Єдиного реєстру адвокатів України.

Актуальність наразі вторинної безоплатної допомоги полягає у тому, що вона надається біженцям, особам, які через певні обставини перемістилися не за своєю волею до іншого міста, а також людям які проживають на тимчасово окупованій території. На жаль, на сьогоднішній день, таких осіб дуже багато, адже війна внесла свої корективи.

Таким чином, роль адвокатури набирає нових обертів та відіграє дуже важливу роль у захисті законних прав та інтересів громадян, реалізуючи тим самим норми чинного законодавства України. Вторинна безоплатна правова допомога відіграє вирішальний аспект в цьому питанні, адже нині більше мільйона осіб потребують захисту своїх прав.

Список використаної літератури:

1. Конституція України від 28.06.1996. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#n135>
3. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011. *Голос України*. 2011. № 122.

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Кісліцина Ірина Олександрівна**